

Kotoutumispalvelut palvelutarpeen kasvusta johtuva talousarviomuutosesitys, määräaikaisten vakanssien perustaminen ja täyttöluvut

Sivla 27.05.2025 § 65
2307/01.01.00/2024

Valmistelu kehittämispäällikkö-opistojen rehtori Sini Käkönen,
p. 040 751 4731, sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen, p. 0400 542 062

Vuoden 2025 alusta voimaan astunut KOTO2024-lakiuudistus toi kunnille kokonaisvastuun maahanmuuttajien kotoutumisen järjestämisestä. Kokonaisvastuu sisältää muun muassa kotoutumiskoulutusten sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation koulutusten järjestämisvastuun.

Jämsässä kotoutumiskoulutukset siirtyivät TE-palveluilta Jämsän työväenopiston järjestettäväksi. Kotoutumiskoulutusta on järjestetty Jämsässä tammikuusta 2025 alkaen Jämsässä ja Jämsänkoscilla. Koto-opiskelijoiden määrä on toukokuussa noin 70. Muutama opiskelijoista on jo siirtynyt työelämään, koska suomen kielen taito on koulutuksen aikana edistynyt nopeasti.

Kotoutumiskoulutuksen laajuus on 80 opintopistettä ja kesto noin yhden vuoden opiskelijan edistymisestä riippuen. Koulutus keskittyy kotoutujien suomen kielen ja työelämävalmiuksien kehittämiseen. Opetus on lähes kokonaan lähiopetusta. Koulutuksen päättyessä kotoutujan suomen kielen taitotasotavoite on B1. Koulutuksen aikana kielitaidon edistymistä seurataan yhteisten kielitestien avulla.

Kotoutumiskoulutusten opettajiksi rekrytoitiin joulukuussa yksi (1) määräaikainen suunnittelijaopettaja ja kaksi (2) määräaikaista kansalaisopiston opettajaa ajalle 1.1. – 31.12.2025 ja kotoutumiskoulutuksen ryhmiä perustettiin kolme; kaksi aamupäiväryhmää Jämsänkoscille ja yksi iltaryhmä Jämsään.

Tammikuussa ilmeni, että yksi (1) opetusryhmä on liian suuri, 29 opiskelijaa ja koulutukseen oli jonossa tuolloin 5 kotoutujaa. Kaupunginhallituksen päätöksellä 3.2.2025 § 56 perustettiin määräaikainen kansalaisopettajan opettajan vakanssi ja saatiin täyttölupa ajalle 10.2. – 31.12.2025. Helmikuussa aloitti neljäs kotokoulutuksen ryhmä Jämsässä.

Jämsässä toimii Kotokunta Oy:n vastaanottokeskus, jossa on noin 200 asiakasta. Maahanmuuttovirasto on ilmoittanut lakkauttavansa 26 vastaanottokeskusta koko Suomessa vuoteen 2026 mennessä. Jämsän vastaanottokeskuksen toiminta lakkaa 30.9.2025. Keski-Suomeen jää ainoastaan Joutsan vastaanottokeskus.

Suurin osa Jämsän vastaanottokeskuksen asiakkaista on tullut Suomeen tilapäisen suojelun statuksella. Heistä monet voivat jo halutessaan hakea kotikuntaoikeutta Jämsään. Monet ovatkin jo oikeutta hakeneet tai hakuprosessi meneillään. Vastaanottokeskuksen tekemän alustavan

selvityksen mukaan suurin osa nykysistä asiakkaista haluaa jäädä pysyvämmiin asumisiin Jämsään. Kotikuntaoikeuden saatuaan vastaanottokeskuksen asiakas muuttuu kotoutujaksi ja kunta on silloin veloitettu järjestämään kotoutumiskoulutukset sekä muut kotoutumisen palvelut. Jämsä on koettu hyväksi kotikunnaksi muun muassa hyvien liikenneyhteyksien, työllistymismahdollisuuksien ja toimivien palvelujen vuoksi.

Kotoutumiskoulutuksen jonossa on toukokuun puolivälissä 20 kotoutujaa. Vastaanottokeskuksen lakkautuminen vaikuttaa suoraan kotoutujien määrän lisääntymiseen Jämsässä. Jonossa olevia kotoutujia ei voi ottaa mukaan jo monta kuukautta toimineisiin ryhmiin, koska uudet kotoutujat eivät yllä ryhmien suomen kielen taitotasolle eli toisin sanoen jo 4-5 kuukautta suomen kieltä opiskelleeseen ryhmään ei voi kesken vuotta ottaa kotoutujaa, jonka suomen kielen taito on niin sanotulla 0-tasolla.

Kahden määräaikaisen kansalaisopiston opettajan lisäresurssilla ajalle 1.8. – 31.12.2025 pystytään perustamaan kaksi (2) kotoutumiskoulutuksen uutta ryhmää elokuun alusta alkaen. Lisäkustannusta tästä lisäresurssista muodostuu 60 000 €. Kyseessä on talousarviomuutos koskien vuotta 2025. Muutoksen toteuttaminen edellyttää kahden määräaikaisen kansalaisopiston opettajan vakanssin perustamista ajalle 1.8.-31.12.2025.

Tällä hetkellä kotoutumiskoulutusta toteutetaan määräajaisesti myös kansalaisopiston tuntiopettajuutena, johon on olemassa talousarviossa määräraha. Järjestely on epätarkoituksenmukainen. Opetusjärjestelyjen ja työssäoppimisjaksojen ohjaamisen ja arvioinnin yhteneväisyyden vuoksi on perustellumpaa perustaa yksi (1) määräaikainen kansalaisopiston opettajan vakanssi ajalle 9.6.-31.12.2025.

Kotoutujien määrän lisääntyessä joudutaan myös monikielisen yhteiskuntaorientaation koulutuksia järjestämään arvioitua enemmän. Näiden koulutusten opettajien palkkakustannuksiin on kulumassa tänä vuonna 15 000 € arvioitua enemmän.

Kotoutumiskoulutuksen ryhmien määrän lisääntyessä vuoden aikana tarvitaan lisämäärärahavarausta myös oppimateriaalikustannuksiin 15 000 €.

Jämsän kaupunki sai Työ- ja elinkeinoministeriöltä helmikuussa 2025 valtion erityisavustuksen 30 000 €. Avustus on käytettävä kotoutujien työllistymistä ja kouluttautumista edistäviin toimenpiteisiin, joita ovat mm. neuvontapalvelun vahvistaminen, resurssiopetus ja ohjauksen vahvistaminen. Henkilöstökustannuksia avustuksen käytöstä syntyy vastaavasti noin 30 000 €. Tätä henkilöstömäärärahaa ei oltu huomioitu kotoutumisen kustannuspaikan vuoden 2025 talousarviossa, koska avustus tuli haettavaksi vasta vuoden 2024 lopulla talousarvion laatimisen jälkeen. Myöskään saatua avustusta ei ole v. 2025 talousarvion tuloarviossa.

Valtion maksaa kunnille laskennallista kuntakorvausta kotoutujien lukumäärän, iän ja kotoutumisajan mukaisesti. Laskennalliset kuntakorvaukset maksetaan kunnille kerran kuukaudessa. Jämsän kaupungin tähän mennessä saamat kuntakorvaukset ovat enemmän kuin, mitä vuoden 2025 talousarviossa on arvioitu. Talousarvioon tuloiksi oli arvioitu noin 335 000 €. Koska kuntakorvausten määrään vaikuttavat aiemmin, tässä kappaleessa todetut seikat, tarkoituksenmukaisinta on arvioida ja valmistella talousarviomuutos näiden tulojen osalta vasta syksyllä. Tällöin voidaan paremmin arvioida vastaanottokeskuksen lakkauttamisen vaikutuksia kotoutujien määrään.

Yhteenveto:

Tulot

Avustukset

Kohdennetun avustuksen lisäys	30 000 €
<u>Yht.</u>	<u>30 000 €</u>

Kulut

Henkilöstökustannukset lisäys	105 000 €
Oppimateriaalit	15 000 €
<u>Yht.</u>	<u>120 000 €</u>

<u>Perustettavat vakanssit</u>	<u>määräaika</u>
2 kansalaisopiston opettajaa	1.8-31.12.2025
1 kansalaisopiston opettaja	9.6.-31.12.2025

<u>Täyttöluvat</u>	<u>määräaika</u>
2 kansalaisopiston opettajaa	1.8-31.12.2025
1 kansalaisopiston opettaja	9.6.-31.12.2025

Kotoutumisen kuntakorvauksien osalta talousarviomuutosesitys tehdään syksyllä.

Jämsän kaupunginvaltuuston hyväksymän vuoden 2025 talousarvion mukaisesti kotoutumisen palvelutarpeiden vakiintumattomuudesta johtuen resurssien riittävyyttä voidaan joutua arvioimaan tarvittaessa uudelleen vuoden 2025 talousarviomuutoksena.

On mahdollista, että edelleen palvelutarpeen vakiintumattomuudesta johtuen syksyllä joudutaan tekemään uusi kokonaisarviointi loppuvuoden osalta.

Määräaikaisenkin vakanssin perustaminen ja täyttölupa kuuluvat kaupunginhallitukselle, koska talousarviossa ei ole vakansseille määrärahavarausta.

Kehittämispäällikkö-opistojen rehtori Sini Käkönen selvitti asiaa kokouksessa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Jämsän kaupungin hallintosääntö § 25, kohta 24 §:

Kaupunginhallitus päättää vakiinaisten virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä myöntää virkojen ja toimien täyttöluvat siitä osin kuin niitä ei ole henkilöstösuunnitelmassa ja talousarviossa hyväksytty

Jämsän kaupungin hallintosääntö 28 §

Lautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta ja tehokkaasta järjestämisestä

Jämsän kaupungin hallintosääntö 29 §

Sivistyslautakunnan tehtävät ja erityinen toimivalta

Sivistyslautakunta vastaa kotoutumisohjelman mukaisesta kotoutumisen edistämisestä

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle, että kotoutumispalveluiden lisämäärärahaesitys sisällytetään myöhemmin tehtäväksi tulevaan v. 2025 talousarviomuutokseen. Tulojen lisäys on 30 000 euroa ja kulujen lisäys 120 000 euroa.

Kotoutumisen kuntakorvausten lisäyksestä tehdään talousarviomuutosesitys myöhemmin.

Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se myöntää toiminnalle aloittamisluvan.

Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se perustaa kolme (3) kansalaisopettajan vakanssia: yksi (1) ajalle 9.6.-31.12.2025 ja kaksi (2) ajalle 1.8-31.12.2025 ja että se myöntää täyttöluvat vakansseille.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.